

Materiały do poznania rozmieszczenia chrząszczy (Coleoptera) Zachodniej Polski. Część 22. Cerambycidae: Cerambycinae.

Contributions to the knowledge the beetles distribution in Western Poland.
Part 22. Cerambycidae: Cerambycinae.

Marek BUNALSKI¹, Szymon KONWERSKI², Marek PRZEWOŹNY³

¹ Katedra Entomologii i Ochrony Środowiska, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UPP,
ul. Dąbrowskiego 159, 60-594 Poznań; marek.bunalski@up.poznan.pl

² Zbiory Przyrodnicze, Wydział Biologii UAM, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań; szymkonw@amu.edu.pl

³ Zakład Zoologii Systematycznej, Wydział Biologii UAM, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań; hygrotus@amu.edu.pl

ABSTRACT: The new chorological data concerning 25 species of the subfamily Cerambycinae are presented. The provided data come from observations and field research conducted in Western Poland over the last few decades as well as from historical materials.

KEY WORDS: longhorn beetles, Cerambycidae, Cerambycinae, Western Poland, distribution, new records.

Wstęp

Kózkowate (Cerambycidae) są rodziną dosyć zróżnicowaną pod względem biologicznym i morfologicznym, przez co chętnie badaną i obserwowaną. Zainteresowania te potęguje znaczenie gospodarcze gatunków ksylo- i kambiofagicznych, jako istotnych komponentów różnych ekosystemów, zwłaszcza leśnych. Mimo sporego zainteresowania kózkowatymi stan poznania rozmieszczenia tej grupy w poszczególnych regionach Polski jest bardzo zróżnicowany, na co wskazują choćby informacje zawarte w „Katalogu Fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. 1990, 2000).

Stan poznania kózkowatych zachodniej części kraju można określić jako zadawalający. Analizując literaturę przedmiotu łatwo jednak zauważyć, że jest on bardzo niejednorodny. Obok terenów i obiektów, które doczekały się własnych opracowań istnieją rozległe obszary, z których brak jest jakichkolwiek obserwacji lub są one bardzo fragmentaryczne.

Dane dotyczące rozmieszczenia Cerambycinae w zachodniej części kraju zebrano w dwóch tomach „Katalogu Fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. 1990, 2000), zaś bibliografię w ostatnim tomie (MROCKOWSKI 2007). Z uwagi na fakt, że informacje zawarte w KFP pochodzą z XIX i XX wieku,

literaturę dotyczącą rozmieszczenia Cerambycinae w tej części kraju należy uzupełnić o publikacje, które ukazały się w ostatnim dwudziestoleciu: ZIELIŃSKI 2001, 2002, 2003, 2004; PRZEWOŹNY 2004, 2007; GUTOWSKI 2006; ŁĘGOWSKI i KUŃKA 2006; RENNER i MESSUTAT 2007, 2013; RUTA 2007, 2009a, 2009b, 2014; BUCHHOLZ 2008; HILSZCZAŃSKI i PLEWA 2009; HOFMAŃSKI i KARG 2011a, 2011b; PLEWA i in. 2011; KARPIŃSKI i in. 2011, 2014; PIETRASZKO i WARCHAŁOWSKI 2012, 2014; HOFMAŃSKI 2013; KALISIAK i WELNICKI 2013; GIL 2014; SOBCZYK i SOBCZYK 2015, 2017; WALCZAK i in. 2015; MAZUR i in. 2016; RUTA i in. 2016; KADEJ i in. 2017, 2018; PIETRASZKO 2017; PRZEWOŹNY i SIUDA 2017; SZCZEPAŃSKI 2017; SZCZEPAŃSKI i in. 2017; MOKRZYCKI i in. 2018; ŻURAWLEW i MELKE 2018.

Cel i metody

Celem niniejszego opracowania jest uzupełnienie informacji dotyczących występowania przedstawicieli podrodziny Cerambycinae w zachodniej części kraju. Nowe dane pochodzą z badań i obserwacji terenowych prowadzonych na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci, a w kilku przypadkach z nie publikowanych wcześniej źródeł historycznych.

Dla wskazania źródła pochodzenia informacji zastosowano następujące oznaczenia: [MB] – Marek BUNALSKI, [MP] – Marek PRZEWOŻNY, [SK] – Szymon KONWERSKI. O ile nie zaznaczono inaczej osoby te były również bezpośrednimi obserwatorami.

W opracowaniu wykorzystano również materiały zebrane przez inne osoby, co oznaczono w tekście następującymi skrótami: A.G. – Adam GŁAZACZOW, A.K. – Alicja KONWERSKA, A.Ł. – Antoni ŁĘSZCZAK, A.M. – Andrzej MELKE, A.P. – Agnieszka PRZEWOŻNA, A.S. – Artur SIENIUĆ, B.B.S. – Beata BOROWIAK-SOBKOWIAK, D.L. – D. LEŚ, E.B. – Edward BARANIAK, J.B. – Jerzy BŁOSZYK, J.M. – Janusz MENDZIKOWSKI, J.W.S. – Justyna WILAND-SZYMAŃSKA, K.G. – Krzysztof GÓRECKI, K.K. – Katarzyna KAVETSKA, L.B. – Lech BUCHHOLZ, M.C. – Magdalena CETNER, M.R. – Marta RZAŃSKA, M.S. – M. STEFANIAK, M.T. – Tomasz MAJEWSKI, P.A. – Anna PRANGE, P.D. – Przemysław DEGÓRSKI, P.L. – Piotr LISOWSKI, P.M. – Paweł MROWIŃSKI, P.S. – Paweł SIENKIEWICZ, P.T. – Paweł TRZCIŃSKI, R.L. – Rosław LEWANDOWSKI, R.M. – Robert MATUSIAK, R.P. – Rafał PUTZ, R.W. – Roman WĄSALA, S.G. – Seweryn GROBELNY, S.M. – Szymon MATUSZEWSKI, S.T. – Sergiusz TOLL, T.K. – Tomasz KLEJDYSZ, T.M. – Tomasz MAZUR, T.Ż. – Tomasz ŻUK, U.W. – Urszula WALCZAK, W.C. – Wojciech CZAJCZYŃSKI, W.K. – Wojciech KUBASIK, W.Ł.K. – Weronika KONWERSKA, W.Ś. – Wojciech ŚLIWA, Z.F. – Zuzanna FRANCUK. Wszystkim wymienionym osobom składamy serdeczne podziękowania.

Pozostałe skróty opisano we wcześniejszej pracy z tego cyklu (BUNALSKI i in. 2019).

Podział zoogeograficzny przyjęto za „Katalogiem Fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. 1990), a kwadraty UTM w obrębie regionów uporządkowano alfabetycznie. Zastosowano taki sam zakres terytorialny jak we wcześniejszych publikacjach tego cyklu, obejmujący Pojezierze Pomorskie, Nizinę Wielkopolsko-Kujawską, Śląsk i Sudety.

Taksony wymieniono w porządku alfabetycznym, a ich nazewnictwo przyjęto za „Catalogue of Palaearctic Coleoptera” (LÖBL i SMETANA 2010). Informacje na temat biologii i rozmieszczenia gatunków podano za „Katalogiem Fauny Polski” (BURAKOWSKI i in. 1990) oraz portalem BioMap.

Wyniki

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące występowania w Zachodniej Polsce 25 gatunków kózkowatych z podrodziny Cerambycinae.

Anaglyptus (Anaglyptus) mysticus (LINNAEUS, 1758)

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek n/Odrą” ad Cedynia, 3 VI 2017, 1 ex., skarpa i las na

skłonie wąwozu, w czerpak [MB]; VU63 Kaleńsko ad Kostrzyn, 30 IV 2013, 2 exx., tereny leśne, samołowka świetlna, leg. R.W. [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CC38 Kościelec ad Koło, 14 I 2001, 2 exx., leg. R.M. [MP]; XT19 Trzcielina vic., Wielkopolski P.N.: 15 V 2007 (3 exx.), 30 IV 2010 (1 ex.) – „Trzcielińskie Bagna”, z kwitnących krzewów, leg. P.T. [MB]; XT29 Trzebaw ad Poznań, 21 V 2006, 1 ex., skraj lasu, leg. P.T. [MB]; XT29 Jezioro vic., Wielkopolski P.N., 26 V 2010, 1 ex. [SK]; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 18 V 2013, 1 ex., las i zarośla nad jeziorem, otrząsanie z drzew i krzewów [MB]; XU11 Lusowo, 9 V 1999, 1 ex., wyřęby na brzegu Jez. Lusowskiego [SK]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 2. V 2007, 1 ex., skraj olsu, na kwiatach czeremchy zwyczajnej [MB], idem, 1 V 2008, 1 ex., uprawa leśna, na dębowych słupkach ogrodzeniowych [MB], idem: 1-5 V 2007 (1 ex.), 9 V 2013 (1 ex.) – skraj olsu, z kwitnącej czeremchy [MB]; XU13 Szamotuły vic., Ruks-Młyn, 14 V 2011, 1 ex., dolina rzeki Samicy, łąki i zarośla, w czerpak [MB]; XU21 Morasko ad Poznań, 6 VI 2011, 1 ex., wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU23 Oborniki vic., 12 V 2016, 2 exx., „Wzgórze Bogdanowskie”, otrząsanie z głógów [MB].

Śląsk Dolny: XS23 Sobótka vic., Masyw Ślęży, 4 V 1984, 1 ex., leg. A.M. [MB].

Sudety Zachodnie: WS64 Wojcieszów vic., góra Miłek, 21 V 2009, 1 ex., kamieniołom, leg. R.W. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z suchym drewnem drzew i krzewów liściastych. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony, choć rzadziej obserwowany w części północnej i północno-wschodniej. W zachodniej części kraju podawany z kilkunastu stanowisk. W trakcie badań obserwowany na kwitnących roślinach i materiale lęgowym. Reaguje również na przynętę świetlną (samołowki świetlne) i barwną (żółte miski).

Aromia moschata moschata (LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: BD99 Bydgoszcz, 28 VIII 1988, 1 ex., leg. D.L. [MB]; CE21 rez. „Góra św. Wawrzyńca” ad Chełmno n/Wisłą, 11 VI 2006, 1 ex. [MP]; CC38 Koło, VII 1999, 1♂1♀, leg. R.M. [MP]; WU76 Mniszek ad Wieleń: 7-14 VII 2006 (6 exx.), 1 VIII 2006 (6 exx.), 28 VIII 2007 (1 ex.) – wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT19 Trzcielina vic., Wielkopolski P.N., 30 VII 2006, 3 exx., „Trzcielińskie Bagno”, w żółte miski, leg. P.T. [SK]; XT19 Krąplewo ad Stęszew: 15 VII 2008 (2 exx.), 4 VIII 2008 (2 exx.) – łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły,

11-20 VI 1993, 3 exx., składnica drewna przy mieleszu [MB], idem, 19 VI 2012, 1 ex., zarośla nad jeziorem, na wierzbie [MB]; XU11 Lusowo ad Poznań, 25 VIII 1998, 1 ex., łąka, na baldachach [SK]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 15 VII 2007, 1 ex., polana leśna, w locie [MP]; XU20 Skórzewo ad Poznań, 30 VII 2017, 1♂, leg. A.P. [MP]; XU21 Morasko ad Poznań, 6 VII 2006, 1 ex., leg. J.B. [SK], idem, 29 VI 2011, 1 ex., wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU22 Sobota ad Rokietnica: 1-2 VIII 2007 (3 exx.), 4 VII 2008 (2 exx.), 25 VIII 2008 (2 exx.), 9 IX 2008 (1 ex.) – wilgotna łąka, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XU30 Poznań-Dębina, 21 V 2000, 2 exx. [MB]; XU30 Poznań-Zieliniec, 7 VII 2005, 2 exx., leg. A.Ł. [MB]; XU30 Poznań-Rataje, 15 VIII 2009, 1♀ (martwa), os. Czecha, na ulicy [MP]; XU32 Biedrusko vic., 3 VIII 1998, 2 exx., poligon wojskowy, „Rów Północny”, na *Eupatorium cannabinum* [SK]; XU62 Lednica, 21 VIII 1987, 1 ex., leg. P.D. [SK]; XU72 Gniezno, 23 VIII 1987, 1 ex., leg. P.D. [SK]; XU73 Mielno ad Gniezno, 24 VI 2007, 1♂ [MP]; XU85 Żnin, 1995, 1 ex., leg. R.P. [SK]; XS99 Ligota ad Syców, 4 VIII 2004, 2 exx., na *Salix fragilis* [SK].

Sudety Zachodnie: WS35 Lubomierz, 6 VIII 2019, 1 ex., w mieszkaniu, leg. A.K. [SK].

Gatunek związany rozwojowo głównie z wierzbami. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony, obserwowany najczęściej w pobliżu dolin rzecznych oraz starych alei wierzbowych. W trakcie obserwacji prowadzonych w zachodniej części kraju stwierdzany zarówno na kwitnących roślinach, jak i materiale lęgowym. Reaguje również na przynętę barwną umieszczoną w pobliżu miejsc rozwoju.

Axinopalpis gracilis gracilis (KRYNICKI, 1832)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VU60 Nowy Lubusz, 25-26 VII 2001, 1 ex., łąg, do światła [SK]; VT83 Jezioro Wysokie ad Gubin, 5 VII 2011, 1 ex., OEPL, samolówka świetlna, leg. P.M. [MB]; WU32 Zawarcie ad Skwierzyna, 28-29 VI 2010, 4 exx., tereny leśne, samolówka świetlna [MB]; WU72 Chalin as Sieraków, 16 VI 2011, 1 ex., tereny leśne, do światła, leg. R.L. [MB], idem, 3 VII 2012, 1 ex., do światła [MP]; XT38 Rogalin ad Mosina, 8 VI 2014, 1 ex., leg. M.P. & A.P. [MP].

Gatunek o skrytym trybie życia, związany głównie z dębami. Jako materiał lęgowy podawane jest również drewno śliwy domowej, róży i orzecha włoskiego. Większość z prezentowanych powyżej materiałów została zgromadzona przy użyciu przynęty świetlnej, co może wskazywać na skuteczność samolówek świetlnych w monitorowaniu tego gatunku.

Callidium (Callidostola) aeneum aeneum (DE GEER, 1775)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU31 Poznań-Umultowo, 16 V 2017, 1 ex., otoczenie budynków UAM [SK]; YT04 Gołuchów ad Kalisz, 2 VI 1991, 1 ex., leg. A.M. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew iglastych, rzadziej liściastych. Rozprzestrzeniony na obszarze całego kraju, choć w stadium imaginalnym obserwowany jest dosyć rzadko. W prezentowanym materiale chrząszcze stwierdzone zostały tylko dwukrotnie.

Callidium (Callidium) violaceum (LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU11 Rokietnica, 19 V 2000, 1 ex., leg. D.B. [SK]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 25 V 2009, 1 ex., przy domu [MB]; XU31 Poznań-Naramowice, 27 V 2001, 1 ex., leg. B.B.S. [MB].

Sudety Zachodnie: DV09 Zubrzyca Górna, 15 VI 2011, 1 ex., Orawski Park Etnograficzny, na ścianie drewnianego budynku [SK].

Gatunek o preferencjach pokarmowych podobnych do *Callidium aeneum*. Na obszarze całego kraju notowany jest jednak częściej niż poprzedni gatunek. W trakcie prowadzonych obserwacji stwierdzany był głównie w sąsiedztwie domostw, nierzadko na drewnianych konstrukcjach.

Cerambyx (Cerambyx) cerdo cerdo LINNAEUS, 1758

Pojezierze Pomorskie: CE63 Jamy ad Grudziądz, 21 VII 1925, 1 ex., leg. S.T. [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT38 Rogalin ad Mosina: 16 VIII 1997 (1♂1♀), 20 VII 1998 (1♂), 29/30 VI 2006 (1♂1♀), 26 V 2009 (1♂) [MP], idem, 5 VI 2000, 1♂1♀, leg. W.C. [MP], idem, 24 VIII 1996, 1♀, leg. P.A. [MP]; idem, 29 VI 2006, 4 exx., na dębie [SK], idem, 19-20 X 2012, 2 exx. (martwe), u podstawy dębów [SK], idem, 12-13 X 2013, 1♂ + 3 exx. (martwe), u podstawy dębów [SK], idem, 30 V 1998, 1 ex., łągi, na dębie, leg. M.C. [MB], idem 28 VII 1998, 1 ex. (martwy), łągi, pod dębem, leg. M.C. [MB], idem, VI 2008, 2♂2♀, łągi, na dębach, leg. A.Ł. [MB]; XT38 leśn. Jaszkowo ad Mosina, 20 VIII 2007, 1♀ [MP]; XT38 rez. „Krajkowo” ad Mosina, 7 X 2008, 1 ex. (martwy), *Quercus-Ulmetum minoris*, u podstawy dębu, leg. M.S. [SK], idem, 7 VII 2010, 1 ex., łągi, na dębie [MB]; XT78 Czeszewo vic., uroczysko „Warta”, 21 V 2018, 1 ex., brzeg starorzecza, w otworze wylotowym na dębie [MB].

Gatunek związany rozwojowo z dębami. Niegdyś szeroko rozmieszczony na obszarze kraju, obecnie dosyć lokalny. Przytoczone powyżej obserwacje

potwierdzają utrzymywanie się licznych populacji na obszarze Rogalińskiej Doliny Warty (obszar referencyjny) oraz w Żerkowsko-Czeszewskim Parku Krajobrazowym. Stanowisko z okolic Grudziądza ma obecnie charakter historyczny.

Cerambyx (Microcerambyx) scopolii scopolii
FUESSLY, 1775

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT19 leśn. Koryta ad Torzym, 6 V 2014, 1♂ [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie z bukami. Większość rodzimych populacji zlokalizowana jest na pogórzach i w górach, a informacje pochodzące z Polski centralnej i północno-zachodniej należą do rzadkości. Cytowana powyżej obserwacja nawiązuje do wcześniejszych doniesień NAJBARA (1998) o występowaniu kozioroga bukowca na Ziemi Lubuskiej.

Chlorophorus (Immaculatus) varius varius
(O.F. MÜLLER, 1766)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CD01 Wilczyn ad Konin, 20 VII 1998, 1 ex., leg. P.A. [MP]; WU72 Chalin ad Sieraków, 3 VII 2012, 1 ex., do światła [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi. Występuje prawdopodobnie na obszarze całego kraju, choć większość doniesień dotyczy Polski środkowej i wschodniej. W zachodniej części kraju znany jest z nielicznych stanowisk. W analizowanym materiale stwierdzony na dwóch stanowiskach. Reaguje na przynętę świetlną.

Clytus arietis arietis (LINNAEUS, 1758)

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 3 VI 2017, 2 exx. [MP]; VV71 Szczecin, „Las Arkoński”, 21 V 2004, 3 exx., leg. K.K. & P.L. [SK]; WU56 Mierzęcín ad Dobiegniew, 3 VII 1997, 1 ex., poręba, na liściach szakłaku [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: BD99 rez. „Kępa Ostromecka” ad Bydgoszcz, 26 VI 1986, 3 exx., na kwiatach, leg. A.M. [MB]; VU91 Ośno Lubuskie vic., 30 V 2011, 1 ex., dąbrowa stokowa, na roślinach zielnych [MB]; XT27 Wiry ad Poznań, 30 V 2007, 1 ex., skraj lasu, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT29 Komorniki ad Poznań, 11 V 2002, 1 ex., do światła, leg. W.K. [MB]; XT29 Mosina vic., Wielkopolski P.N., 15 VI 2014, 1 ex. [SK]; XT38 Rogalin ad Mosina, 15 VI 2013, 1 ex. [MP]; XU03 Sycyn Dolny vic., dolina rzeki Samy, 15-17 V 2009, 2 exx., na pniu topoli zwalonej przez bobry [MB], idem, 24 V 2009, 3 exx., z kwitnących krzewów [MB]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 30 V 2004, 1 ex., na kwiatach czeremchy [MB], idem: 20-26 V

2007 (3 exx.), 2-7 VI 2007 (6 exx.), 28 V 2008 (1 ex.), 1 VII 2015 (1 ex.) – uprawa leśna, na słupkach ogrodzeniowych [MB], idem: 20 V 2007 (1 ex.), 11 V 2013 (1 ex.) – tereny leśne, na kwitnących roślinach [MB], idem, 31 V 2015, 2 exx., tereny leśne, na sągach drewna [MB]; XU13 Jaryszewo vic., dolina rzeki Warty, 4 VI 2009, 2 exx., skarpa nadrzeczna, z roślin zielnych [MB]; XU13 Ruks-Młyn, dolina rzeki Samicy, 14 V 2011, 2 exx., łąki i zarośla nadrzeczne [MB]; XU20 Poznań, I 2020, 1 ex., ul. Swoboda, w piwnicy domu, leg. T.M. [SK]; XU30 Poznań-Winogrady, 20 V 2001, 1 ex., park Cytadela, leg. A.S. [SK]; XU32 Biedrusko ad Poznań, 27 V 1998, 2 exx., poligon wojskowy, leg. U.W. [SK, MP], idem, 11 V 1998, 1 ex., zrab, na *Corylus avellana* [SK], idem, 25 V 2006, 1 ex., na kwiatach czeremchy, leg. W.K. [MB]; XU41 Uzarzewo vic., dolina rzeki Cybiny, 24-25 V 2007, 8 exx., na kwitnących roślinach i sągach drewna [MB]; XU42 Zielonka vic., Puszcza Zielonka, 7 VI 2007, 3 exx., leg. M.P. & A.P. [MP]; XU43 Skoki ad Wągrowiec, 2 V 2007, 1 ex., leg. M.P. & A.P. [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami i krzewami liściastymi. Występuje na obszarze całego kraju, choć najrzadziej obserwowany jest w części północno-wschodniej. W materiale pochodzącym z Zachodniej Polski nierzadki. Obserwowany zarówno na kwitnących roślinach, jak i materiale lęgowym.

Clytus tropicus (PANZER, 1795)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT29 Jezioro vic., Wielkopolski P.N., 10 VI 2013, 1 ex. [SK]; XT38 Rogalin ad Mosina: 24 V 2007 (1 ex.), 22 V 2012 (1 ex.) [MP]; XT54 leśn. Międzyborze ad Pogorzela, 20 XI 2006 – 25 V 2007, 3 exx., oddz. 244h, kłoda dębowa, cult. ex larva [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. W Polsce obserwowany jest dosyć rzadko, najliczniej w pasie środkowym. W analizowanym materiale rzadki, obserwowany na stanowiskach z dużym udziałem starych dębów.

Hylotrupes bajulus (LINNAEUS, 1758)

Pobrzeże Bałtyku: WA71 Łazy ad Koszalin, 18-28 VIII 2001, 1 ex., wydma nadmorska [SK];

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CC69 Głogowa ad Kłodawa, 7 VII 1991, 4 exx., leg. R.M. [MP]; VU63 Kaleńsko ad Kostrzyn: 18 VII 2010 (1 ex.), 2 VIII 2010 (1 ex.) – tereny leśne, samołówka świetlna, leg. R.L. [MB], idem: 9 VII 2016 (2 exx.), 7 VII 2018 (1 ex.) – tereny leśne, samołówka świetlna, leg. R.W. [MB]; XT29 Szreniawa, 30 VI 2018, 1 ex., na terenie muzeum [SK]; XU10

Sierosław ad Poznań, V 2001, 1 ex., leg. A.G. [SK]; XU11 Lusowo ad Poznań, 30 VI 1994, 1 ex. [SK]; idem, VIII 2019, 1 ex., martwy, koło domu [SK]; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 20-22 VI 1993, 2 exx., składnica drewna przy mieleszu [MB]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 2 VII 2000, 1 ex. przy domu [MB].

Wzgórza Trzebnickie: XS88 Działosza ad Syców, 2-3 VII 2010, 2 exx., zabudowania gospodarcze [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drewnem drzew iglastych. Żerowanie larw prowadzi do uszkodzenia drewnianych konstrukcji, dlatego traktowany jest jako szkodnik techniczny. Występuje na obszarze całego kraju, miejscami licznie. W zachodniej części kraju nierzadki, obserwowany głównie na materiale lęgowym. Dobrze reaguje na przynętę świetlną, zwłaszcza zlokalizowaną w pobliżu zabudowań.

Molorchus (Caenoptera) minor minor
(LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT29 Jezioro vic., Wielkopolski P.N., 12 V 1998, 1 ex., na drewnianym ogrodzeniu [SK]; XU04 Obrzycko vic., 5 VI 2001, 1 ex. [SK]; XU11 Lusowo ad Poznań, 23 V 2010, 1 ex., koło domu [SK]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 19 V 1993, 1 ex., składnica drewna przy mieleszu [MB], idem: 10 V 1995 (1 ex.), 30 V 2004 (1 ex.) – na kwiatach czeremchy [MB], idem, 26 V 2007, 1 ex., uprawa leśna, na słupkach ogrodzeniowych [MB], idem, 24-31 V 2008, 3 exx., tereny leśne, na kwitnących roślinach zielnych [MB]; XU13 Jaryszewo vic., dolina rzeki Warty, 1 VI 2014, 2 exx., skarpa nadrzeczna, na kwitnących roślinach zielnych [MB]; XU30 Poznań, jez. Malta vic.: 14 VI 2004 (1 ex.), 22 VIII 2004 (1 ex.) – pułapka lepowa na sośnie [SK]; XU31 Poznań-Umultowo, 21 V 2013, 1 ex., otoczenie budynków UAM [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami iglastymi, głównie świerkami. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony i podawany z różnych typów lasów nizinnych i górskich. W trakcie prowadzonych obserwacji spotykany głównie na materiale lęgowym, rzadziej na kwiatach.

Molorchus (Molorchus) umbellatarum umbellatarum
(SCHREBER, 1759)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT18 Gryżyna vic., dolina rzeki Gryżynki, 2-4 VI 2016, 1 ex., na kwitnących roślinach [MB]; XU20 Poznań-Ogrody, 29 VI 2006, 1 ex., ogród Kat. Entomologii UP, samolówka świetlna [MB]; XU30 Poznań-Malta, 26 VI 2001, 11 exx., na kwiatach *Aruncus dioicus*, leg. M.P. [MB]; XT38 Rogalin ad Mosina: 21 VI 2006 (2 exx.), 3 VI 2015 (1 ex.) [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami i krzewami liściastymi. Na obszarze Polski notowany znacznie rzadziej niż poprzedni, co potwierdza analiza prezentowanego materiału. Chrząszcze obserwowano najczęściej na kwitnących roślinach, reagowały również na przynętę świetlną.

Obrium brunneum (FABRICIUS, 1793)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CC48 Boguszyńskie ad Koło, 10 V 1990, 4 exx., leg. M.T. [MB]; WT18 Gryżyna vic, dolina rzeki Gryżynki, 2-4 VI 2016, 1 ex., łąki nadrzeczne, na roślinach zielnych [MB]; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Obrzycko, 8 VI 2014, 1 ex., z runa i podszytu [MB]; XU04 Stobnica ad Obrzycko, 1 VI 2001, 1 ex. [MP]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 13 VI 20210 (1 ex.), 1 VI 2014 (1 ex.) – tereny leśne, z runa i podszytu [MB], idem, 24 V 2014, 2 exx., tereny leśne, otrząsanie z drzew i krzewów [MB]; XU20 Poznań-Ogrody, 26 V 2009, 1 ex., ogród Kat. Entomologii UP, samolówka świetlna [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami iglastymi. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony, choć z części północnej notowany znacznie rzadziej niż pozostałym obszarze kraju. W analizowanym materiale rzadki, obserwowany głównie na roślinności runa leśnego. Reaguje na przynętę świetlną.

Obrium cantharinum cantharinum
(LINNAEUS, 1767)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XU43 Skoki ad Wągrowiec, 1 VI 2001, 1 ex., leg. A.P. [MP].

Gatunek związany rozwojowo z topolami. W Polsce rzadko notowany, znany z nielicznych stanowisk zlokalizowanych na południu i w części centralnej kraju. W trakcie badań stwierdzony tylko na jednym stanowisku.

Phymatodes (Phymatodes) testaceus
(LINNAEUS, 1758)

Pobrzeże Bałtyku: WA71 Łazy ad Koszalin, 2-16 VII 2005, 1 ex., plaża nadmorska [SK]; WA82 Bobolin ad Dąbki, 10-20 VII 2006, 1 ex., plaża nadmorska [SK].

Pojezierze Pomorskie: VV62 Szczecin, 2 VI 2004, 2 exx., Ogród Dendrologiczny, lep na szrotówka na pniu kasztanowca [SK]; WU16 Moczydło ad Barlinek: 22 V 2014 (1 ex.), 27 VI 2014 (1 ex.), 8 VIII 2014 (1 ex.), 5-25 V 2016 (7 exx.), 8-11 VI 2016 (6 exx.) – tereny leśne, samolówka świetlna, leg. R.W. [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CD02 Wilczyn, VI 1974, 1 ex., leg. P.A. [MP]; VU54 Czelin ad Mieszkowice, 4-30 VII 2009, 5 exx., tereny leśne,

samołówka świetlna, leg. R.W. [MB]; VU63 Kaleńsko ad Kostrzyn, 3 VII 2008, 1 ex., tereny leśne, samołówka świetlna, leg. R.W. [MB]; VU82 Słońsk: 29 VI 2012 (1 ex.), 20 V 2013 (1 ex.), 6-15 VI 2013 (8 exx.) – Stacja Pomp 2, samołówka świetlna, leg. R.W. [MB]; VU91 Ośno Lubuskie vic., 30 V 2011, 12 exx., dąbrowa stokowa, do światła [MB]; WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice, 9 VI 2014, 3 exx., dąbrowa, oddz. 98 [MP]; WU43 Krobielewko ad Skwierzyna: 5 VI 2010 (1 ex.), 10 VII 2010 (1 ex.), 31 V 2011 (1 ex.), 8 VI 2011 (1 ex.) – tereny leśne, samołówka świetlna, leg. R.W. [MB]; WU45 Stare Kurowo: 2-6 VI 2008 (18 exx.), 17 VI 2008 (3 exx.), 2 VII 2008 (7 exx.) – samołówka świetlna [MB]; WU72 Chalini ad Sieraków: 6 VI 2011 (1 ex.), 19 VI 2013 (1 ex.) – do światła [MP]; XT29 Komorniki ad Poznań: 11 V 2002 (2 exx.), 19-20 VI 2002 (10 exx.), 5 VI 2011 (1 ex.), 21 V 2012 (1 ex.) – ul. Młyńska, samołówka świetlna, leg. W.K. [MB]; XT38 Rogalin ad Mosina: 13 VI 2006 (1 ex.), 21 VI 2006 (1 ex.), 29/30 VI 2006 (1 ex.) [MP], idem, 29 VI 2006, 1 ex. na dębie [SK]; XT38 rez. „Krajkowo” ad Mosina, 20 VI 2007, 1 ex., z dębu uszkodzonego przez bobry [MB]; XT54 leśn. Międzyborze ad Pogorzela, 20 XI 2006 – 25 V 2007, 20 exx., oddz. 244h, kłoda dębowa, cult. ex larva [MB]; XT72 Biadki, 2 VII 1994, 1 ex., leg. U.W. [SK], XU01 rez. „Bytyńskie Brzęki” ad Bytyń, 2006, 1 ex. [SK]; XU04 rez. „Świetlista Dąbrowa” ad Obrzycko, 28 IV – 7 V 2007, 1 ex., leżącego pień dębu, cult. ex pupa [MB]; XU11 Lusowo ad Poznań, VII 2005, 1 ex. (martwy), na parapecie [SK]; XU10 Sierosław, III 2007, 3 exx., leg. J.W.S. [SK]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 25 V 1993, 2 exx., składnica drewna przy mieleszu [MB], idem: 26 V 2007 (1 ex.), 2-7 VI 2007 (6 exx.), 17 VI 2007 (1 ex.) – uprawa leśna, na słupkach ogrodzeniowych [MB], idem, 17 VI 2012, 1 ex., tereny leśne, na roślinach zielnych [MB]; XU20 Poznań-Ławica, 8 VI 2002, 1 ex., ul. Szeherazady [MP]; XU20 Komorniki ad Poznań, 28 V 2003, 1 ex., leg. W.K. [SK]; XU20 Plewiska ad Poznań, 24 VI 2009, 1 ex., ogródek przydomowy [SK]; XU20 Poznań-Ogrody: 16 VI 2005 (1 ex.), 26 VI 2006 (1 ex.), 7-9 VII 2006 (1 ex.), 30 V – 2 VI 2008 (4 exx.), 2-5 VII 2010 (2 exx.), 24 V 2012 (1 ex.), 20 VII 2012 (1 ex.), 6-8 VI 2014 (3 exx.) – ogród Kat. Entomologii UP, samołówka świetlna [MB]; XU31 Poznań-Naramowice, 27 V 2001, leg. B.B.S. [MB]; XU32 leśn. Rakownia ad Bolechowo: 28-30 VI 2010 (3 exx.), 17-23 VII 2010 (3 exx.), 6-29 VI 2011 (5 exx.), 11 VII 2011 (3 exx.), 10-30 VI 2012 (3 exx.), 25-30 VI 2013 (4 exx.) – tereny leśne, samołówka świetlna, leg. W.Ś. [MB]; XU43 Skoki ad Wągrowiec, 15 VI 2006, 1 ex. [MP]; YT05 Brudzew, 20 V 2011, 1 ex., tereny leśne,

samołówka świetlna [MB]; YU01 Ostrowo ad Powidz, 30 V – 2 VI 2018, 1 ex., samołówka świetlna, leg. K.G. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony, znany z licznych stanowisk rozmieszczonych na całym obszarze kraju. W materiale pochodzącym z zachodniej Polski był najczęściej obserwowanym przedstawicielem podrodziny Cerambycinae. Stwierdzany licznie zarówno na materiale lęgowym, jak i na kwitnących roślinach. Reaguje na przynętę świetlną.

Phymatodes (Poecilium) alni alni
(LINNAEUS, 1767)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CC38 Kościelec ad Koło, VII-VIII 1999, 3 exx., leg. R.M. [MP]; WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice: 7 V 2014 (26 exx.), IV/V 2015 (33 exx.) – oddz. 98 [MP]; XT29 Puszczykowo ad Poznań, 15 VI 1991, 2 exx., na dębie, leg. L.B. [MB]; XT29 Wiry ad Poznań, 20 V 2006, 1 ex., skraj lasu, w żółte miski, leg. B.B.S. [MB]; XT38 Rogalin ad Mosina, 12 V 1997, 1 ex., na dębie [MB], idem: 13 VI 2006 (1 ex.), 26 V 2009 (1 ex.) [MP]; XT38 Radzewice vic., 7 V 2008., 1 ex., leg. P.S. [SK]; XT48 Wielkopolski P.N., 7 VI 2005, 1 ex., OOS „Świetlista Dąbrowa na Wysoczyźnie”, pułapka ziemna, leg. P.S. [SK]; XT77 rez. „Czeszewski Las” ad Czeszewo, 25 V 2006, 10 exx. [MP]; XU03 Sycyn Dolny vic., dolina rzeki Samy, 1-3 V 2009, 1 ex., łąki nadrzeczne, w czerpak [MB]; XU04 Obrzycko vic., 5 VI 2001, 1 ex. [SK]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 20 V 2007, 1 ex., uprawa leśna, na słupkach ogrodzeniowych [MB], idem, 6 V 2008, 2 exx., uprawa leśna, na pniach i karpach [MB]; XU22 Biedrusko vic., 27 V 2006, 1 ex., poligon wojskowy, w grądzie, leg. S.M. [SK]; XU41 Uzarzewo ad Swarzędz, 20 V 2007, 1 ex., na roślinach zielnych, leg. A.Ł. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. Rozprzestrzeniony na obszarze całego kraju, choć w części północnej notowany dosyć rzadko. W zachodniej Polsce nierezadki, zwłaszcza w części południowej i środkowej. W trakcie badań obserwowany na obszarach leśnych, głównie na materiale lęgowym i kwitnących roślinach.

Phymatodes (Poecilium) pusillus pusillus
(FABRICIUS, 1787)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice: 14 IV 2015 (10 exx.), IV-V 2015 (74 exx.) – oddz. 98, dąbrowa [MP], idem, 14-18 IV 2015, 9 exx., gałęzie dębowe, cult.

ex pupa, leg. M.P. [MB]; XT38 Rogalin ad Mosina, 21 II 2008, 1 ex., leg. T.K. [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. W Polsce stosunkowo rzadki i notowany z nielicznych stanowisk. W analizowanym materiale stwierdzony na dwóch stanowiskach obfitujących w stare dęby.

Plagionotus arcuatus arcuatus (LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CC38 Kościelec ad Koło, V 1999, 2 exx., leg. R.M. [MP]; XT38 Rogalin ad Mosina, 13 VI 2006, 3 exx. [MP]; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 19 V 1993, 5 exx., składnica drewna przy mieleszu [MB]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły: 5-26 V 2007 (9 exx.), 2-24 VI 2007 (10 exx.) – uprawa leśna, na słupkach ogrodzeniowych [MB]; XU20 Poznań-Marcelin, 12 V 2014, 1 ex., na lipie [MB]; XU20 Poznań-Ogrody, 18-20 V 2018, 1 ex., ogród Kat. Entomologii UP, samolówka świetlna [MB]; XU30 Poznań-Zieliniec, 11 VI 2006, 1 ex., leg. P.S. [MB]; XU41 Uzarzewo ad Swarzędz, 20 V 2007, 1 ex., leg. A.Ł. [MB]; XU42 Zielonka vic., Puszcza Zielonka, VI 2002, 1 ex., leg. J.M. [SK].

Sudety Zachodnie: WS35 Nagórze ad Lubomierz, 20 VII 2004., 3 exx., na pniaku [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. Występuje na obszarze całego kraju, choć w północnej Polsce obserwowany jest znacznie rzadziej. W trakcie obserwacji spotykany głównie na materiale lęgowym. Reaguje również na przynętę świetlną.

Plagionotus detritus detritus (LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: VT83 Jezioro Dolne vic., 23 VII 2016, 1 ex. (martwy), prześwietlona kwaśna dąbrowa na śródpolnym wzgórzu kemowym, pod korą *Quercus robur* [SK]; WT12 leśn. Łukaw ad Złotnik, 25 VIII 2016, 6 exx., na ściętych dębach leżących na skraju lasu [SK]; WT19 leśn. Koryta ad Torzym, 14 VI 2014, 1 ex. [MP]; WU86 Folsztyn ad Wieleń, 8 VI 2018, 3 exx., na dębie ściętym przez bobry, leg. R.W. [MB]; XT38 Rogalin ad Mosina, 23 IV 1996, 1 ex., leg. M.C. [MB]; XT54 leśn. Międzyborze ad Pogorzela, 20 XI 2006 – 25 V 2007, 2 exx., oddz. 244h, kłoda dębowa, cult. ex larva [MB]; XT77 rez. „Czeszewski Las” ad Czeszewo, 25 V 2006, 4 exx., oddz. 293 [MP]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 7-24 VI 2007, 3 exx., uprawa leśna, na słupkach ogrodzeniowych [MB]; XU30 Poznań-Zieliniec, 11 VI 2006, 1 ex., leg. P.S. [MB]; WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice: 27 V 2014 (3 exx.), 5 VI 2014 (4 exx.), 9 VI 2014 (4 exx.), IV/V 2015 (1 ex.) – oddz. 98 [MP]; YT04

Gołuchów ad Kalisz, 5 VI 1989, 1 ex., leg. A.M. [MB].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. W Polsce nierzadki, rozmieszczony podobnie jak poprzedni gatunek. W materiale pochodzącym z Zachodniej Polski dosyć częsty. Obserwowany głównie na drewnie dębowym.

Pyrrhodium sanguineum LINNAEUS, 1758

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 23 IV 2007, 1 ex., punkt widokowy przy Wąwozie Markocin, do światła, leg. W.K. [MB].

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CC38 Dąbrowice ad Koło, V 1997, 1 ex., leg. R.M. [MP]; VU82 Słońsk: 27 IV 2012, 1 ex., Stacja Pomp 2, samolówka świetlna, leg. R.W. [MB]; WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice, 7 V 2014, 1 ex., oddz. 98, leg. M.P. & Z.F. [MP]; WU84 Mokrz ad Wronki, 24 IV 2014, 11 exx., na drewnie dębowym, leg. M.R. [MP]; XT29 Osowa Góra vic., Wielkopolski P.N., 18 V 1994, 1 ex., do światła, leg. E.B. [SK]; XT29 Jezioro vic., Wielkopolski P.N., 16 IV 2008., 1 ex., kwaśna dąbrowa [SK]; XT38 Rogalin ad Mosina, 5 IV 2017, 1 ex., na złamanej gałęzi dębowej [MB]; XT46 Lubiatowo ad Dolsk, 14 VII 1997, 1 ex. [MB]; XT53 Kobylin, 1978, 1 ex., w drewnie opałowym, leg. S.G. [SK]; XT77 rez. „Czeszewski Las” ad Czeszewo, 25 V 2006, 1 ex. [MP]; XT92 Ostrów Wielkopolski, 27 IV 2006, 5 exx., leg. T.Ż. [MP]; XU10 Lusówko, 2 V 2006, 1 ex., w mieszkaniu, leg. W.Ł.K. [SK]; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 27 V 2016, 1 ex., poręba leśna, na sągach drewna [MB]; XU20 Komorniki ad Poznań, V 2003, 9 exx., leg. W.K. [SK]; XU20 Plewiska ad Poznań, 20 IV 2011, 1 ex., w ogródku, na drewnie kominkowym, leg. A.K. [SK]; idem, 19 IV 2019, 1 ex., ogródek przydomowy [SK]; XU22 Biedrusko vic., 3-4 V 2006, 3 exx., poligon wojskowy, „Las Artyleryjski”, na pniu grabu [SK]; XU41 Uzarzewo ad Swarzędz, 20 V 2007, 1 ex., leg. A.Ł. [MB]; XU43 Skoki ad Wągrowiec, 1 V 2010, 14 exx. [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. W Polsce obserwowany liczniej w pasie południowym i środkowym. W Zachodniej Polsce nierzadki, za wyjątkiem części północnej, gdzie obserwowany jest sporadycznie. W analizowanym materiale obserwowany wyłącznie na materiale lęgowym, nierzadko na sągach drewna.

Ropalopus (Ropalopus) femoratus (LINNAEUS, 1758)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT38 Rogalin ad Mosina, 29/30 VI 2006, 1 ex. [MP]; XU31 Radojewo ad Biedrusko, 15 V 2000, 1 ex., poligon wojskowy [SK].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie dębami. Znany z rozproszonych stanowisk na obszarze całego kraju. W Zachodniej Polsce obserwowany głównie w części południowej i środkowej, co potwierdza prezentowany przez nas materiał.

Trichoferus pallidus (OLIVIER, 1790)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: XT38 Rogalin ad Mosina, 8 VIII 1995, 3 exx. (martwe), pod dębami, leg. W.C. [MB]; idem, 15 VII 2003, 1 ex., leg. W.C. [MB, MP].

Gatunek związany rozwojowo z dębami opanowanymi przez kozioroga dębosza. W Polsce znany z zaledwie kilku stanowisk, zlokalizowanych głównie w części zachodniej. Prezentowany materiał potwierdza jego utrzymywanie się na stanowisku w Rogalinie, skąd był notowany po raz pierwszy w Polsce (GUTOWSKI 1986).

Xylotrechus (Rustioclytus) rusticus
(LINNAEUS, 1758)

Pojezierze Pomorskie: VU46 rez. „Bielinek” ad Cedynia, 3 VI 2017, 1 ex. [MP].

Gatunek związany rozwojowo z drzewami liściastymi, głównie topolami i wierzbami. Rozprzestrzeniony na obszarze całego kraju, choć częściej podawany z części środkowej i wschodniej. W zachodniej części kraju notowany sporadycznie. Prezentowane powyżej stanowisko stanowi najdalej na zachód wysunięte miejsce jego występowania w Polsce.

Xylotrechus (Xylotrechus) antilope antilope
(C.J. SCHÖNHERR, 1817)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: CC38 Kościelec ad Koło, III 1997, 2 exx., V 1999, 1 ex., leg. R.M. [MP]; WT95 leśn. Krzyżowiec ad Włoszakowice, IV/V 2015, 1 ex., oddz. 98 [MP]; XT38 Rogalin ad Mosina: 13 VI 2006 (4 exx.), 21 VI 2006 (7 exx.), 13 VI 2013 (1 ex.), 15 VI 2013 (4 exx) [MP], idem, 8 VI 2014, 7 exx., leg. M.P. & A.P. [MP]; XT38 rez. „Krajkowo” ad Mosina, 20 VI 2007, 2 exx., na dębie uszkodzonym przez bobry [MB, MP]; XU03 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 11 VI 1993, 2 exx., składnica drewna przy mieleszu [MB]; XU13 Sycyn Dolny ad Szamotuły, 7-17 VI 2007, 8 exx., uprawa leśna, na słupkach ogrodzeniowych [MB]; XU42 Zielonka vic., Puszcza Zielonka, 7 VI 2007, 2 exx., leg. M.P. & A.P. [MP].

Sudety Zachodnie: WS35 Nagórze ad Lubomierz, 20 VII 2004, 3 exx., na pniaku [SK].

Gatunek związany rozwojowo z dębami. W Polsce szeroko rozprzestrzeniony, choć rzadziej notowany w pasie północnym. W analizowanym materiale

nierzadki. Obserwowany głównie na pniach uszkodzonych dębów i drewnie dębowym.

Podsumowanie

Spśród 25 przedstawicieli Cerambycinae zaprezentowanych w powyższym opracowaniu większość stanowią gatunki szeroko rozprzestrzenione w Polsce, choć nierzadko o niedostatecznie poznanym rozmieszczeniu.

Najrzadszymi gatunkami w analizowanym materiale były: *Callidium aeneum* (DEG.), *Cerambyx scopoli* FUESSL., *Chlorophorus varius* (MÜLL.), *Obrium cantharinum* (L.), *Phymatodes pusillus* (F.), *Ropalopus femoratus* (L.), *Trichoferus pallidus* (OLIV.) i *Xylotrechus rusticus* (L.), co koresponduje z dotychczasową wiedzą na temat ich rozmieszczenia w Polsce.

Dające się zauważyć dysproporcje na niekorzyść regionów północnych (Pobrzeże Bałtyku, Pomorze Zachodnie) są odbiciem zarówno preferencji ekologicznych gatunków, jak i intensywności badań. Chętniej bowiem eksplorowane są tereny o dużej wartości przyrodniczej, jak Wielkopolski Park Narodowy, Rogalińska Dolina Warty czy rezerваты przyrody, zwłaszcza gdy znajdują się w sąsiedztwie ośrodków akademickich.

W warstwie metodycznej zwraca uwagę skuteczność stosowania pułapek Moericke’go (żółte miski) i przynęty świetlnej (samołówki świetlne). Stają się one szczególnie przydatne w przypadku gatunków prowadzących skryty tryb życia, które są trudne do wykrycia metodami tradycyjnymi.

SUMMARY

Out of 25 Cerambycinae representatives demonstrated in the following paper, the majority constitutes species widely distributed in Poland, albeit with often insufficiently examined distribution.

In the analysed material the least numerous were *Callidium aeneum* (DEG.), *Cerambyx scopoli* FUESSL., *Chlorophorus varius* (MÜLL.), *Obrium cantharinum* (L.), *Phymatodes pusillus* (F.), *Ropalopus femoratus* (L.), *Trichoferus pallidus* (OL.) i *Xylotrechus rusticus* (L.), which is paralleled in the current knowledge on their distribution in Poland.

Discernible disproportions to the disadvantage of northern regions (Baltic Coast, Western Pomerania) are indicative of both species’ habitat preferences as well as intensity of research. For it is areas with high nature value that are eagerly explored, such as the Greater Poland National Park, the Rogalin Warta Valley, or nature reserves, especially those that neighbour with academic centres.

When it comes to methodology, the efficiency of Moericke and light traps is noticeable. They are particularly valuable with species that lead a hidden lifestyle, which are difficult to track using traditional methods.

PIŚMIENNICTWO

- BIOMAP. Mapa Bioróżnorodności. Baza Danych. <https://baza.biomap.pl/pl/db> (dostęp 04.05.2020)
- BUCHHOLZ L. 2008: Sprężyki (Coleoptera: Elateridae, Eucnemidae, Throscidae) rezerwatu leśno-stepowego „Bielinek nad Odrą” – charakterystyka i geneza fauny. *Wiadomości Entomologiczne*, **27** (4): 195-258.
- BUNALSKI M., KONWERSKI SZ., PRZEWOŹNY M., RUTA R., WAŚALA R., 2019: Materiały do poznania rozmieszczenia chrząszczy (Coleoptera) Zachodniej Polski. Część 19. Tenebrionidae: Alleculinae. *Wiadomości Entomologiczne*, **38** (3): 167-180.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1990: Cerambycidae i Bruchidae. *Katalog Fauny Polski*, XXIII, **15**: 1-311.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 2000: Uzupełnienia tomów 2-21. *Katalog Fauny Polski*, XXIII, **22**: 1-252.
- GIL R. 2014: Nowe stanowisko *Cerambyx scopoli* FUESSLIN, 1775 (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne*, **33** (2): 156.
- GUTOWSKI J.M. 1986: *Trichoferus pallidus* (OLIVIER, 1790) (Col., Cerambycidae) w Polsce. *Przegląd Zoologiczny*, **30** (3): 313-317.
- GUTOWSKI J.M. 2006: Chrząszcze kózkowate i bogatkowate (Coleoptera: Cerambycidae, Buprestidae) rezerwatu leśno-stepowego „Bielinek” nad Odrą oraz jego okolic. *Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody*, **25** (1): 31-64.
- HILSZCZAŃSKI J., PLEWA R. 2009: Kózkowate (Coleoptera, Cerambycidae) koron drzew w dąbrowach krotoszyńskich na podstawie odłowów do pułapek Moericke’go. *Leśne Prace Badawcze*, **70** (4): 395-401.
- HOFMAŃSKI D. 2013: Nowe stanowiska *Glaphyra marmottani* (BRISOUT, 1863) i *Poecilium glabratum* (CHARPENTIER, 1825) (Coleoptera: Cerambycidae) na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej. *Wiadomości Entomologiczne*, **32** (2): 152-152.
- HOFMAŃSKI D., KARG J. 2011a: Różnorodność fauny kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) w Parku Krajobrazowym im. Gen. D. Chłapowskiego. *Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski*, **17** (19): 20-26.
- HOFMAŃSKI D., KARG J. 2011b: Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) Parku Krajobrazowego im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego. *Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody*, **30** (3-4): 71-80.
- KADEJ M., SMOLIS A., ZAJĄC K., NOWAK K., PIETRUSZEWSKA E., TARNAWSKI D. 2018: Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* LINNAEUS, 1758 – nowe dane o rozmieszczeniu, fenologii i ochronie w południowo-zachodniej Polsce. *Przyroda Sudetów*, **21**: 163-180.
- KADEJ M., ZAJĄC K., SMOLIS A., TARNAWSKI D., TYSZECKA K., MALKIEWICZ A., PIETRASZKO M., WARCHAŁOWSKI M., GIL R. 2017: The great capricorn beetle *Cerambyx cerdo* L. in southwestern Poland – the current state and perspectives of conservation in one of the recent distribution centres in Central Europe. *Nature Conservation*, **19**: 111-134.
- KALISIAK J., WELNICKI M. 2013: Nowe dane o występowaniu *Axinopalpis gracilis gracilis* (KRYNICKY, 1832) (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce. *Wiadomości Entomologiczne*, **32** (4): 303-304.
- KARPIŃSKI L., SZCZEPAŃSKI W., SZCZEPAŃSKI W.T., WALCZAK M. 2014: Zgrupowania kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) południowej części Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. *Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody*, **22** (1): 53-63.
- KARPIŃSKI L., SZCZEPAŃSKI W., WALCZAK M. 2011: Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) południowej części Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. *Acta Entomologica Silesiana*, **19**: 79-84.
- LÖBL I., SMETANA A. 2010 (red.): Chrysomeloidea. *Catalogue of Palaearctic Coleoptera*, **6**: 1-924.
- ŁĘGOWSKI D., KUŃKA A. 2006: Materials to the distribution of protected, rare and endangered species of insects in the Stobrawa Landscape Park. *Opole Scientific Society Nature Journal*, **39**: 57-60.
- MAZUR A., KLEJDYSZ T., DOBROWOLSKI M., KONWERSKI SZ., KRÓLIK R., ŁABĘDZKI A., MAZUR M.M., PRZEWOŹNY M., 2016: Chrząszcze saproksyliczne Karkonoszy. Część I – wykaz gatunków. *Acta Scientiarum Poloniarum, Silvarum Colendarum Ratio et Industria Lignaria*, **15** (4): 269-295.
- MOKRZYCKI T., BYK A., BOROWSKI J. 2008: Rzadkie i reliktowe saproksyliczne chrząszcze (Coleoptera) starych dębów Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. *Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody*, **27** (4): 43-56.
- MROCZKOWSKI M. 2007: Piśmiennictwo. *Katalog Fauny Polski*, XXIII, **23**: 1-660.
- NAJBAR B. 1998: Kózkowate Coleoptera: Cerambycidae Ziemi Lubuskiej. *Przegląd Przyrodniczy*, **9** (4): 49-75.
- PIETRASZKO M. 2017. Kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* – dumny mieszkaniak parków Wrocławia. *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*, **2**: 117-119.
- PIETRASZKO M., WARCHAŁOWSKI M. 2012.: Występowanie kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* LINNAEUS, 1758 we Wrocławiu – analiza za pomocą programu Quantum GIS. (s. 26) [W:] XVII Międzynarodowa Konferencja Studenckich Kół Naukowych i XXIX Sejmik SKN. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Wrocław, 10-11 maja 2012 r.
- PIETRASZKO M., WARCHAŁOWSKI M. 2014. Obserwacje różki kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* LINNAEUS, 1753 na terenie Wrocławia – badania wstępne. [W:] E. SZCZĘŚNIAK (red.) *Środowisko Dolnego Śląska oczami przyrodników*, Wrocław: 48-55.
- PLEWA R., HILSZCZAŃSKI J., JAWORSKI T. 2011: New records of some rare saproxylic beetles (Coleoptera) in Poland. *Opole Scientific Society Nature Journal*, **44**: 120-131.
- PRZEWOŹNY M. 2004: Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) okolic Obrzycka w Puszczy Noteckiej. *Badania Fizjograficzne nad Polską Zachodnią. Seria C – Zoologia*, **50**: 57-66.
- PRZEWOŹNY M. 2007 (2006): Chrząszcze (Coleoptera) okolic Jeziora Maltańskiego. *Nowy Pamiętnik Fizjograficzny*, **5** (1-2): 29-48.
- PRZEWOŹNY M., SIUDA Z. 2017: Nowe i rzadkie chrząszcze (Coleoptera) na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej. *Wiadomości Entomologiczne*, **36** (3): 173-174.
- RENNER K., MESSUTAT J. 2007: Untersuchungen zur Käferfauna der Umgebung von Skwierzyna im westlichen Polen (Wielkopolska). *Coleo*, **8**: 16-20 + 2 tab.
- RENNER K., MESSUTAT J. 2013: Untersuchungen zur Käferfauna der Umgebung von Skwierzyna im westlichen Polen (Wielkopolska) II. *Coleo*, **14**: 1-6.
- RUTA R. 2007: Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) kserotermicznych Wzgórz Byszewickich w Dolinie Noteci. *Nowy Pamiętnik Fizjograficzny*, **5** (1-2): 49-106.

- RUTA R. 2009a: Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) Rynny Jezior Kuźnickich ze szczególnym uwzględnieniem rezerwatu przyrody „Kuźnik”. (ss. 150-177) [W:] P.M. OWSIANNY (red.): Rynna Jezior Kuźnickich i rezerwat przyrody Kuźnik – bioróżnorodność, funkcjonowanie, ochrona i edukacja. Muzeum Stanisława Staszica, Piła. 251 ss.
- RUTA R. 2009b: Materiały do znajomości zgrupowań chrząszczy (Insecta: Coleoptera) Rynny Jezior Kuźnickich. (ss. 178-183) [W:] P.M. OWSIANNY (red.): Rynna Jezior Kuźnickich i rezerwat przyrody Kuźnik – bioróżnorodność, funkcjonowanie, ochrona i edukacja. Muzeum Stanisława Staszica, Piła. 251 ss.
- RUTA R. 2014: Zabytkowy park w Kujanie koło Złotowa jako ostoja saproksylicznych chrząszczy (Insecta: Coleoptera). *Przegląd Przyrodniczy*, **25** (2): 91-100.
- RUTA R., ORZECZOWSKI R., ALEKSANDROWICZ O., BOROWSKI J., BUCHHOLZ L., KOMOSIŃSKI K., LUBECKI K., PRZEWOŻNY M. 2016: Chrząszcze (Insecta: Coleoptera) Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego. *Przegląd Przyrodniczy*, **29** (2): 80-97.
- SOBCZYK D., SOBCZYK S. 2015: Obserwacja kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* L. w krajobrazie rolniczym środkowo-zachodniej Wielkopolski. *Przegląd Przyrodniczy*, **26** (2): 65-66.
- SOBCZYK D., SOBCZYK S. 2017: Potwierdzenie występowania kozioroga dębosza *Cerambyx cerdo* L. w rejonie wsi Kopaszewo (środkowo-zachodnia Wielkopolska). *Przegląd Przyrodniczy*, **28** (3): 107-108.
- SZCZEPAŃSKI W. 2017: Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) wybranych obszarów Natura 2000 Górnej Odry. Praca doktorska. Uniwersytet Śląski w Katowicach.
- SZCZEPAŃSKI W.T., SZCZEPAŃSKI W., CZERWIŃSKI SZ., WOŹNIAK A. 2017: Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) Lasu Strachocińskiego we Wrocławiu zebrane w latach 2003–2016. *Roczniki Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu*, **23** (online 003): 1-19.
- WALCZAK M., SZCZEPAŃSKI W.T., KARPIŃSKI L. 2015: Materiały do poznania kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) Borów Zielonogórskich. *Acta Entomologica Silesiana*, **23** (online 004): 1-6.
- ZIELIŃSKI S. 2001: Wstępna analiza fauny kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) Drawieńskiego Parku Narodowego. *Przegląd Przyrodniczy*, **12** (1-2): 3-24.
- ZIELIŃSKI S. 2002: Kózkowate. Monografie przyrodnicze. Wyd. Klubu Przyrodników, Świebodzin.
- ZIELIŃSKI S. 2003: Materiały do poznania kózkowatych (Coleoptera: Cerambycidae) obiektów chronionych Ziemi Lubuskiej, Wielkopolski i Pomorza na tle zagadnień roli obumierającego i martwego drewna w ekosystemach leśnych oraz innych jednostkach ekologicznych. *Przegląd Przyrodniczy*, **14** (3-4): 91-107.
- ZIELIŃSKI S. 2004: Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) Lasów Mirachowskich na Pojezierzu Kaszubskim. *Rocznik Naukowy PTOP „Salamandra”*, **8**: 49-104.
- ŻURAWLEW P., MELKE A. 2018: Kózkowate (Coleoptera: Cerambycidae) powiatu pleszewskiego (Nizina Wielkopolsko-Kujawska). *Przegląd Przyrodniczy*, **29** (2): 80-97.

Wpłynęło: 6 maja 2020
Zaakceptowano: 12 maja 2020